

DEO OPTIM. MAX. UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ, Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA *

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS, manè diſcutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis vigeſimâ-nonâ menſis Martii, anno Domini M. DCC. LXIV.

M. BARTHOLOMÆO MURRY, Doctore Medico, Præſide.

An ad extrahendum è veſicâ calculum diverſa pro re natâ debeat uſurpari Chirurgi manus?

I.

CHIRURGIA, tertium Medici armamentarium, unde promit opportunum curandis morbis præſidium. Ut autem in ægri ſalutem vertatur Chirurgi manus, quot & quanta proſpicienda ſint, atque præcavenda, norûnt illi, qui ſciolorum temeritatem cum peritorum artificum judicio conferunt, & facilè dijudicant genuinos hos, ſpurios illos haberi debere Chirurgos atque appellari. Illud imprimis obſervandum, quòd, ſi ſecandi ſe ſe neceſſitas obtulerit, probè explorandum ſit priùs, quânam in parte, imò quonam in ejuſdem partis loco ſecari expediat, quàm ad opus ſe Chirurgus accingat. Sic in apoſtematibus non modò partis affectæ, ſed & vicinarum & ſæpè diſſitarum ratio partium habetur. An non in paronychiâ humor aut refluus, aut æquo copioſiùs ſtagnans volam manus, carpum, brachium ipſum aperiendum ſæpè monet, & ferri crudelitatem cogit perſentiſcere? Quis neſcit in thoracis paracenteſi locum nunc hunc, nunc illum ſecare oportere? Quid quod vel in ipsâ, quæ quotidie celebratur, phlebotomiâ non levis eſſe momenti intelligitur, quis detrahendi ſanguinis locus potiſſimum eligatur. Sic mulieris gravidæ ſaphænam, quemadmodum rarò aperiri convenit, ita quandoque expedit. Penes igitur Medicum eſto occaſionem arripere & aperiendi locum indigitare. Quòd ſi morbos capitis ritè perpenderis, dices hoc in cranii loco, quàm in illo potiùs adhibendam eſſe terebram. Eſt illud ab antiquis obſervatum, à recentioribus Medicis obſervatione diu multûmque iteratâ perſpectum, quòd in ipſo crure, ſi qua ſectio fieri debere indicetur, non ſolùm interdum ex affectis a morbo primùm muſculis, verùm etiam è ſedibus remotioribus mali fomitem eſſe ſubtrahendum. Dicet fortaſſe quiſpiam, an non parti primùm morbo conflictatæ Chirurgi manus debet etiam primùm admoveri? Reſpondemus. Admoveatur primùm, ſi viſum Medico fuerit: Verùm cum humani corporis textura deprehenditur eſſe ea, quæ, ut per ſe varia eſt, ſic diverſimodè tractari exigit; non mirum igitur ſi pro re natâ Medicus imperaverit, quod & in artis medicæ gloriam & in famam artificum, & in generis humani ſalutem poſſit redundare; ex iis, quæ ſuperiùs enumeravimus Chirurgiæ exemplis, liquido conſtat Chirurgiam debere nunc hoc, nunc illo factitari modo; quód ſicubi locum habet, præſertim in calculo è veſicâ extrahendo.

II.

CALCULUS hominum carnifex, renibus plerumque generatus, vel à ſolidorum vel à fluidorum, vel ab utroque vitio, per tubulos, quos Anatomicis nuncupare placuit ureteres, in veſicam delabitur. Debetur præ cæteris Fernelio noſtro calculi in re-

* *Autore M. JACOBO TRANT.*

nibus generandi mechanismus atque ratio, si causa spectetur interna: externa cum necdum ipsi satis innotuit; nec hodie non innotescat, sic ut in sui saltem suspicionem inducat, sive proficiscatur à globulo plumbeo, sive à stupâ, Chirurgi incuriâ in cathetere relictâ, sive à sagittâ vel ab aliâ quâvis causâ, quam hactenus nec bellum, nec pax hominum Medicorum oculis dedit esse perspiciendam. Asserimus vesicæ incidendæ locum, tum à sexu desumendum, tum à prægressis præsentibusque morbis eligendum, tum à pinguedine macieve colligendum, tum à calculi vesicam opprimentis mole atque figurâ designandum. Audire mihi videor, qui sic arguant. Idem morbus eâdem est tractandus methodo. Non diffitemur, modò methodus pro secandi loco non præposterè sumatur. Cum autem hic de sectione ad extrahendum è vesicâ calculum loquimur, nullus sanæ mentis à nobis intelligi velit sectionem eam cujus ope atque beneficio perperàm credamus, extracto è vesicâ calculo, præsentem ægro medelam afferri; multa siquidem prohibent, ne sectio ad calculum omnino instituatur. Quis etenim œconomiæ animalis judex haud imperitus, qui homini, quem antiqui silicernium nuncuparunt, annis obsito eam adhibendam esse imperaverit Chirurgiam, cujus opem non aliter sentiat, quàm deperditi sanguinis inopiâ, & vitæ proindè dispendio? Quis in febribus malignis, pestilentialibus; quis in variolis confluentibus febre stipatis, quis in lue venereâ in eum grassatâ modum, undè vitæ præsens impendet periculum, eam monuerit Chirurgiam, quæ, morbi ferocioris augendo ferociam, nihil præter mortem creet? Idem esto de plurimis aliis casibus judicium, in quibus à vesicâ ferrum arceri pro re natâ omnino necessum est. Verùm cùm id unum hìc quæratur, an adjunctarum rerum varietas variam postulet vesicæ sectionem? Patet secari quidem oportere, sed locum secandi præsertim eligi debere.

I I I.

VESICA in hypogastrio sita, fundo sursùm plerumque expanso, corpore extensili & collo coagmentatur; sic tamen ut figuram, diametrumque mutando in urethræ parietes inferiùs abeat atque ad penis extremum usque protendatur. Vesica è fibrarum muscularium parùm ordinatâ serie, exque tendinosarum stricto satis firmoque compingitur ordine. Haud procul à vesicæ collo vesicam ingrediuntur ureteres duo renibus oriundi. Urinam hi, & cum urinâ calculi rudimentum in vesicam devehunt. Rudimentum verò illud quid esse quispiam suspicetur præter calculum ipsum, cujus nondùm satis auctâ mole vesicæ collum nec comprimitur satis, ut ponderis incumbentis sentiri possit dolor, nec interim excernendæ præpediatur effluxus urinæ. Nam cum & calculi pondus jam grandioris facti vesicæ collo innixi non levem corporis partibus inferioribus inferat molestiam; quantò majorem non inferioribus modò, sed superioribus corporis regionibus retentæ præter naturam urinæ noxam creabit exuberantia. 1°. Motus urinæ à renibus ad vesicam affluxuræ retardatur, undè gravissima consequuntur incommoda, quod præsentis instituti non est, ut fusiùs strictiùsque excutiamus. 2°. Calculo tum pondere, tum figurâ naturæ conamen ad urinæ excretionem prohibente, quid non impendet mali? Hinc Chirurgiæ necessitas, ea tamen, quæ Medici judicio debeat obtemperare. Incidendæ vesicæ locum quæris? De hoc loco non tam disputaverunt fusè, quàm garriverunt ineptè quidam, qui chartæ parcere noluerunt. Judicarunt hi vesicam in fundo; existimarunt illi in collo; propugnarunt cæteri in perinæo ad scroti latus sectionem esse perficiendam. Ex hoc fonte quot libri, dicam, an satyræ emerserunt? Est enim, qui sectionem suprà pubem suadeat, suadente primùm nec tamen persuadente Parisiensi Medico: est, qui vesicæ collum aperiri sic monet, ut si non brevior, at saltem tutior sit curatio. Cæteri, hâc præsertim in regione sic argumentantur. Ad scroti latus, in perinæo facta sectio multos à morbo, si quis est, periculosissimo liberavit. Quid indè? tacent enim quinam hâc Chirurgiæ specie perierint. Affirmant alii factam suprà pubem sectionem pro salutis anchorâ haberi debere. Quid indè, nisi ex hâc demonstrent Chirurgiâ vel nullos vel paucissimos homines interiisse. Docet post Galliam Anglia, vesicæ collum esse præ cæteris partibus incidendum. Quid indè, si non satis superque pateat hoc Chirurgiæ genus aliquandò esse noxium, etiamsi generi humano sæpissimè saluberrimum esse comperiatur.

IV.

SUPRA pubem vesicæ fundus hoc secatur modo. Apertâ primùm cute in lineâ, quam albam vocant, inter musculos pyramidales, si qui sunt, ad ossium pubis commissuram fit incisio; dein vesicæ fundus scinditur, ex aperto denique loco calculus sive manu educitur, sive ferro aliove quovis instrumento extrahitur. Hoc cùm rectè fieri contingit, mirum quantùm indè redundet utilitatis. Sed si fuerit omaso plus æquo distentum abdomen, quæ spes operis feliciter exequendi? si vesicæ fundus suprà ossa pubis non promineat, si formetur in angulum, quasi trianguli, nec circuli segmentum repræsentet, an non irrito, & periculoso conatu Chirurgi manus admoveretur? Si denique interjectæ duas inter peritonei laminas glandulæ, eam duritiem molemque nactæ, ut sæpè fit, quàm morbum per se curatu difficillimum nemo non judicaverit, à suscipiendo opere prohibuerint, an hanc Chirurgiæ speciem usurpaveris? Accedit & illud, quòd si injecto quovis liquore vesicæ parietes præter modum distendantur, periculum est, ne aut disrumpantur, aut tonum sic amittant, ut ad urinæ excretionem parùm idonei sint futuri. Cautus igitur esto in eligendo & injiciendo liquore; virium habeatur ratio, vesicæ firmitudo debilitasve probè explorentur, vesica denique ipsa non subitò, sed pedetentim extensioni sui paulatimque assuescat. Vides quot scyllæ, quot charybdes in hoc opere sint vitandæ. Nec sua non etiam habet incommoda encheiresis illa, quâ vesicæ collum inciditur. Operationem vocant lateralem. Nam ut peragatur, musculi secantur, qui si crassiores sunt, & succo, quam par est, turgidiores, quid à sectione factâ plerumque expectandum? inflammatio, febris, copiosissima suppuratio; undè morbus diuturnior, & curatio proindè difficilior, quòd in ejusmodi casibus aëris mutationes, error in diæta, ægrorum hominum diù lecti non patiens inquietudo, Chirurgi spem eludunt. Omitto Chirurgi manum in alium, quàm in eum, quò tetendit scopum, funesto eventu sæpiùs aut impelli, aut deflecti, quod etiam in encheiresi suprà pubem accidisse observatum est. Ad scroti latus in perinæo sectio suos patitur manes, suis quandoque stipatur viriis, undè mors consequitur. Quis enim nescit urethræ bulbum in hâc Chirurgiâ incidi. Quis ignorat musculos tum erectores, tum acceleratores ab impacto semel ferro irritari. Hinc pronum est intelligi, etiamsi vulneris orificium, extrahendo calculo destinatum, satis amplum patensque à Chirurgo fiat; tamen musculorum irritatorum constrictione minui, atque coarctari. Quòd si justo grandior, aut asper angulosusve fuerit calculus, quis inciso perinæo ægri salutem non maximè periclitari affirmabit? hinc exiturus calculus ex ostio, nunc minori ac proindè contundendo, nunc pari sed dilacerando, numquid non in vulneris labia sic impetit, ut exilissimorum vasorum extrema hiare cogat, & contentum in eorum cavo succum quaquaversùm profundere. Quid indè nascatur mali, lippis, ut aiunt, & tonsoribus haud est incognitum. Est & illud animadvertendum, quòd si vulneris ostium nec extrahendo calculo, mole grandiori, facilem sternat viam; & forcipis ab imperitâ manu sæpiùs intromissi huc illuc temeraria jactatio eandem ferè labem vulneri infligat, quàm prodeuntis calculi auctior intulisset magnitudo, inflammationem accersi, gangrænam invitari, non nisi morte terminandam. Ponamus adhuc quempiam non solum calculo, sed etiam scorbuto laborare; fingamus animo aliquem bubone venereo, & saxeâ scroti duritie conflictatum; Quis æquus rei Medicæ æstimator, his incasibus, urethræ bulbum, per sectionem à scroti latere in perinæo, proscindi non prohibebit?

V.

ERUNT, qui clamitent, nullam ergò vis extrahendi calculi encheiresin institui, cùm undique majus immineat periculi, quàm spes alicubi sanationis affulget? absit: Nulla non encheiresis institui, nulla non Chirurgia debet in usum vocari, quam & ratio suadet, & experientia non temerè repetita usurpandam esse persuadet. Quid igitur est, quamobrem omnes Chirurgiæ species nullo discrimine habueris, vel hac illi non anteposueris? Respondemus: facit vesica, faciunt ambientes vesicam partes, faciunt perstantes adhuc in vicinis locis morbi reliquiæ, facit denique calculi moles aut figura, ut nunc suprà pubem in vesicæ fundo, nunc in collo, nunc in perinæo sectionem ad calculum fieri

necessum esse quivis nec Anatomiæ rudis, nec morborum imperitus certò pronuntiaverit. Vesicas enim alias esse præ aliis fortes, esse præ aliis flexiles, & expandi dociles, certissimum esse deprehenditur. Hujusmodi vesicas quoties inveneris, suprà pubem secari jube, nisi aut omentum justo pinguius, aut morbus alius vel ipso truculentior calculo, à suscipiendo deterreat opere. Silemus enim ea, quæ perspecta satis à Medico atque explorata, Chirurgi ferrum à vesicâ monent amoveri, ut properantis lethi gradus possit aliquatenùs retardari. Calculus igitur mole maximus hâc detrahitor viâ; calculus angulis, iisque acutis asper ex hoc educitor exitu. Quid de gravidarum mulierum, partui jam proximarum, forte censebis? an operatio, quam lateralem appellant, an autem ea, quæ magni apparatûs nomine perficitur adhiberi debeat, à quovis quære corporis humani mechanices haud ignaro: negabit statim in inferioribus vesicæ partibus sectionem esse moliendam. Jam ad vesicæ collum progrediamur. Est ubi sectio suprà pubem non debet institui, quòd vesicæ fundus nec naturâ, nec etiam arte suprà ossa pubis extuberet, cum interim nec in vicinis, nec in ambientibus locis quidpiam impediat, quominùs hæc Chirurgia feliciter cedat. Est ubi vesicæ fundus in conum desinit formamve triangularem. In primo casu nihil aggrediendum, in altero nihil expectandum boni à ferri acie, nonnisi vicinas partes læsura. Vesicæ collum igitur secetur, hâc tamen lege, ut incidendi, antequàm ad vesicæ collum deveniatur, musculi non sint æquo crassiores; utque in prostatis, atque adeò in vesicæ collo nullum supersit vitium, à quibusvis prægressis morbis oriundum. Hoc operandi genus inchoavit Gallia, Batavia perfecit, Anglia demùm non sine felici successu absolvit. Vidit Academia Parisiensis quam plurimos hujus beneficio Chirurgiæ, pristinæ valetudini restitutos. Stupuit quorumdam hominum invidiam, qui probro vertissent Chirurgo, si quis est, peritissimo, quod à latere cum secuisset, semel iterumque mors esset consecuta. Calumniam refellerunt cadavera. Quod spectat bulbi sectionem ad calculum, Galliæ debetur, undè in ultimas terrarum oras salubriter est propagata. Est hæc Chirurgiæ species ea, quæ numerum hominum eripuit ex orci faucibus vix numerabilem, sua namque habet commoda, cùm ab alienis sit incommodis immunis. Non hìc crassiores secantur musculi: non metus est, ne cavum abdominis cœcâ Chirurgi manu lancinetur in ægri perniciem, & artificis opprobrium. Erit fortè, qui objiciat, mirum accidere, quòd, salvis ægri rebus, ex bulbi foramine grandior extrahatur calculus, minore verò extracto calculo, miserè pereat. Hoc quoties accidit, sectoris potiùs inscitiæ, quàm Arti imputandum.

Ergò ad extrahendum è vesicâ calculum diversa pro re natâ debet usurpari Chirurgia.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Augustinus Roux, *Regiæ Societatis Rei Agrariæ, necnon Regiæ Scientiarum Academiæ Burdigalensis Socius.*	*M. Petrus-Joannes-Claudius* Maudüyt de la Varenne.	*M. Antonius* Casamajor, *Censor Regius.*
M. Achilles-Guillelmus le Begue de Presle, *Eques & Censor Regius.*	*M. Stephanus* d'Huaume.	*M. Raymundus* de la Riviere.
M. Cæsar Coste, *Censor Regius.*	*M. Josephus* Dussans.	*M. Ludovicus-Petrus* le Hoc.

de la Houssinière

Proponebat Parisiis FRANCISCUS PORTIER, Lavallæus Doctor Andegavensis, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus.
A. R. S. H. 1764. A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis Viduæ Quillau, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1764.